

Škola: Spojená škola bl. biskupa Gojdiča – gymnázium

Vyučujúci: Mgr. Jana Sojková

Ročník: prvý

Názov učiva: Človek, ako trojrozmerná bytosť

Ciele: a/ *Kognitívny:* Vysvetliť základné učenie o trojrozmernosti človeka.

b/ *Afektívny:* Oceniť všetky tri rozmary ľudského bytia.

c/ *Psychomotorický:* Motivovať a viesť študentov k rozvíjaniu všetkých troch rozmerov v rovnakých čiastkach.

Metódy: metóda rozhovoru, motivačná, fixačná.

Formy: skupinová.

Pomôcky: zošit, pero, notebook, dataprojektor.

Časový rozsah:

ÚVOD (7 minút)

- spoločná modlitba
- zápis do triednej knihy
- spoločné opakovanie učiva z predchádzajúcej hodiny:

Na predchádzajúcej hodine sme rozprávali o rôznych pohľadoch na pôvod človeka. My - veriaci ľudia veríme, že náš pôvod je v Bohu, pochádzame od neho a k nemu aj smerujeme. Zároveň sme si uvedomili, ako sme boli úžasne stvorení a že sme obrovským, stále neprebádaným tajomstvom.

PREDSTAVENIE UČIVA (7 minút)

Učiteľ vedie motivačný rozhovor, cez ktorý zisťuje, či študenti niekedy počuli o tom, že človek je trojrozmerný. Pýta sa, čo si predstavujú pod pojmom „trojrozmerný človek“. Nakoniec predstaví tému hodiny.

Na dnešnej hodine si povieme o tom, že človek bol stvorený ako trojrozmerná bytosť. Predstavíme si tri základné rozmery človeka.

VÝKLAD (hlavná časť) (15 minút)

Prvý rozmer ktorý si predstavíme, je **telesný rozmer**. Je to telo človeka, ktoré charakterizujú inštinkty, pudy, zmysly.

Pudy sú sily zabudované v človekovi, ochranné systémy, ktoré sú potrebné pre prežitie. Keď slúžia človeku, sú dobré, ak však nekontrolovateľne vládnu, sú zlé. Tieto schopnosti majú chrániť človeka a zabezpečiť mu rast a rozvoj.

Najdôležitejšie pudy sú: *pud sebazáchovy – láska k životu, pud hladu a smädu, pohlavný pud – túžba udržať svoj rod.*

Medzi ostatné pudy patria napr. *pud zvedavosti – túžba po poznaní, solidarita – túžba po živote v spoločensťve.*

Zmysly (zrak, sluch, hmat) sú schopnosti, cez ktoré vnímame vonkajší svet. Tieto schopnosti majú byť pod kontrolou rozumu a vôle.

Človek nesmie pohrdať svojim telesným životom. Práve naopak, musí považovať svoje telo za dobré a mať ho v úcte, pretože je Bohom stvorené a má byť vzkriesené v posledný deň.

Druhý rozmer je **duševný – psychický**. Tento rozmer charakterizujú rozum, vôľa a city, žije z poznania – vzdelávania a kultúry. Rozum a vôľa sú základné prejavy duše. Rozumom poznávame svet a slobodnou vôľou sa snažíme dosiahnuť skutočnosti, ktoré považujeme za dobré. Citmi vyjadrujeme svoj vzťah k okoliu i k sebe samému. Rozlišujeme:

a/ city k iným ľuďom – nežnosť, jemnosť, nenávisť, panovačnosť

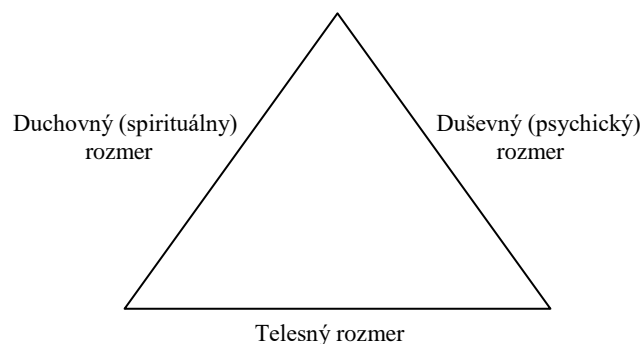
b/ city k sebe samému – hrdosť, sebavedomie, podceňovanie

c/ city k okolitému svetu – odpor, nadšenie, nezájum.

Tretí – **duchovný (spirituálny) rozmer** vychádza zo vzťahu s Bohom. V srdci človeka je vrodená túžba po Bohu, lebo je stvorený Bohom a pre Boha. Duch človeka – to je naše „ja“, naše bytie, „dych“, ktorý nám vdýchol Boh pri stvorení. Máme v sebe Boží pôvod, niečo z Boha, a preto s týmto rozmerom sme viac ako človek - sme stvorenie, ktoré je schopné žiť večne. Duchovný rozmer žije a rastie zo vzťahu s Bohom; poznáva ho, buduje s ním vzťah, rastie v dôvere k nemu, necháva sa ním viesť, opiera sa o neho a jeho milosť.

Všetky tri rozmery sú veľmi dobré, potrebné a dôležité. Nemôže sa jeden rozmer vyvýšiť nad druhým. Musí byť rovnomerne a rovnako zastúpený v človekovi, pretože takto nás Boh stvoril a sv. Písmo potvrdzuje, že Boh nás stvoril „veľmi dobre“.

Plnohodnotný človek je ten, ktorý rozvíja všetky tri rozmery. (*Učiteľ nakreslí na tabuľu obrázok*).

Môžeme si to ešte vysvetliť na polohe trojuholníka. Poloha trojuholníka nenaznačuje, že niečo je dôležité; nič nie je na vrchole, prípadne dole, ako je to u pyramídy.

Ak má byť človek plnohodnotným človekom, potrebuje sa rozvíjať v rovnakých čiastkach vo všetkých troch rozmeroch. Ak bude človek trojrozmerné zharmonizovaný, bude schopný budovať harmonické vzťahy aj navonok.

ZHRNUTIE (10 minút)

Učiteľ prostredníctvom aktivity (príloha č. 1) zhrnie a upevní nové učivo. (*Aktivitu vysvieti na tabuľu prostredníctvom dataprojektoru*). Po aktivite nadiktuje základné poznámky, ktoré si študenti napíšu do svojich zošitov.

ZÁVER (6 minút)

Učiteľ preverí osvojenie si učiva otázkami: *Čo znamená, že človek je trojrozmerná bytosť? Ktoré tri rozmery tvoria bytosť človeka? Čo rozumieme pod jednotlivými rozmermi? V akom zastúpení majú byť všetky tri rozmery?*

Na záver hodiny učiteľ zadá študentom domácu úlohu – naučiť sa novú látku a ukončí hodinu modlitbou.

Aktivita na prehĺbenie:

K jednotlivým pojmom prirad'te: A – telesný rozmer B – duševný rozmer C – duchovný rozmer

1. jedlo	11. vzťahy – rodina	21. modlitba
2. vzduch	12. kino	22. cudzie jazyky
3. čistota srdca	13. peniaze	23. obeta
4. časopisy	14. oslavy	24. duševná láska
5. päste	15. viera	25. šport
6. ústa	16. vzdelanie	26. duchovná láska
7. dovolenka	17. alkohol	27. radosť
8. bývanie	18. vnútorný pokoj	28. sympatia
9. koncerty	19. úsmev	29. priateľstvo
10. oblečenie	20. cestovanie	30. skromnosť